

Adam VOJTĚCH
ministr zdravotnictví

Praha, (datum uvedeno v doložce e-podpisu)

Č. j.: MZDR 13617/2023-17/LEP

MZDRX01ZKH3O

ROZHODNUTÍ

Ministr zdravotnictví, jakožto vedoucí ústředního správního úřadu, věcně příslušný podle § 77 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 89 odst. 1 a § 178 odst. 2 větou pátou zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“), a s § 5 odst. 1 zákona č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 289/2025 Sb. (dále jen „zákon č. 297/2021 Sb.“), rozhodl **podle § 77 odst. 1 a 2 správního řádu správního řádu**

takto:

Rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 1. 2026, č.j. MZDR 13617/2023-15/PRO (dále také jen „rozhodnutí“), o žádosti o přiznání jednorázové peněžní částky za sterilizaci provedenou v rozporu s právem podle zákona č. 297/2021 Sb., (dále jen „žádost“), kterou dne 28. 4. 2023 podala žadatelka paní **Olga Rakašová, nar. 7. 10. 1960**, bytem Albertova 3883/27, 767 01 Kroměříž (dále jen „žadatelka“), **je nicotné.**

Odůvodnění:

Žadatelka podala k Ministerstvu zdravotnictví (dále jen „ministerstvo“) shora uvedenou žádost. V žádosti žadatelka uvedla, že ke zdravotnímu výkonu zabraňujícímu plodnosti (sterilizaci) došlo dne 12. 9. 1984 s tím, že jako poskytovatele označila kroměřížskou nemocnici - v současnosti Kroměřížská nemocnice a.s. (dále jen „poskytovatel“).

K průběhu řízení o žádosti odkazují dále na obsah správního spisu sp. zn. MZDR 13617/2023/PRO.

Rozhodnutím ministerstva ze dne 14. 1. 2026, č.j. MZDR 13617/2023-15/PRO, bylo o žádosti žadatelky rozhodnuto. Rozhodnutí bylo vypraveno dne 15. 1. 2026, nicméně dne 19. 1. 2026 byl dopis obsahující rozhodnutí ministerstvu vrácen s uvedením důvodu, že žadatelka zemřela. Ministerstvo si následně ověřilo, že žadatelka **zemřela dne 13. 1. 2026.**

Podle § 77 odst. 1 správního řádu platí, že „...Nicotné je dále rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými

vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu.“ Podle § 77 odst. 2 věty první správního řádu platí, že „Nicotnost zjišťuje a rozhodnutím prohlašuje správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který nicotné rozhodnutí vydal, a to kdykoliv;“.

Účastníkem řízení může být každý subjekt práva, který je způsobilý mít práva a povinnosti a disponuje právní osobností. Podle § 15 odst. 1 a 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 89/2012 Sb.“), platí, že právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti. Svěprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat). Člověk má právní osobnost od narození až do smrti (§ 23 zákona č. 89/2012 Sb.).

Fyzická osoba může být účastníkem řízení pouze jako žijící fyzická osoba. Zánikem právní osobnosti fyzické osoby smrtí zaniká automaticky i její svěprávnost. Podmínka existujícího účastníka řízení – konkrétně žadatele v řízení o žádosti – je základní podmínkou řízení a podmínkou pro vydání meritorního rozhodnutí. Bez existujícího účastníka řízení, o jehož právech a povinnostech se rozhoduje, nelze správní řízení vést.

Dnem úmrtí žadatelky pozbyla žadatelka způsobilost být účastníkem správního řízení ve smyslu § 27 správního řádu. Stalo se tak v průběhu správního řízení ještě před vydáním rozhodnutí.

Po přezkoumání vydaného rozhodnutí jsem dospěl k závěru, že rozhodnutí je nicotné, neboť žadatelka jakožto adresát uvedený v záhlaví rozhodnutí nebyla v době vydání rozhodnutí osobou v právním slova smyslu, a jako taková nemohla být nositelem práv a povinností, o nichž by mohlo ministerstvo jakožto správní orgán autoritativně rozhodovat, neboť žadatelka před vydáním rozhodnutí zcela pozbyla postavení účastníka řízení.

Tento názor vychází i z komentářové literatury – Vedral, J., Správní řád, komentář, 2. vydání, Bova Polygon, Praha, 2012, str. 664 – v níž se k § 77 odst. 1 uvádí: „*Nicotnost je vyvolána i tím, že rozhodnutí uloží povinnost non-subjektu (v rozhodnutí Vrchního soudu v Praze čj. 6 A 25/92 z 29. 10. 1993, SpP. Č. 5, ročník 1994, s. 278, 49/1994 uvedl, že „skutečnost, že rozhodnutí správního orgánu uložilo povinnost obchodnímu jménu, tj. něčemu, co není osobou v právním slova smyslu a není způsobilé mít práva a povinnosti, představuje jeden z případů nejzávažnější vady, nulity správního aktu, k níž soud přihlíží z povinnosti úřední bez ohledu na to, zda žaloba poukazovala na vady nulitu aktu způsobující, nebo se domáhala zrušení aktu pro nezákonnost nebo věcnou vadnost“).*“ (srov. dále např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 3. 1997, č.j. 7 A 155/94-38, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 4. 1993, č.j. 6 A 14/93-26, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 6. 1994, č.j. 6 A 96/93-23, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 12. 1996, č.j. 7 A 111/94-31 či rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 2. 1997, č.j. 7 A 170/94-28).

Rozhodnutí o (ne)přiznání práva, jehož adresátem je neexistující subjekt, nelze žádným způsobem zhojit, ani uplynutím času, a nelze jej považovat za rozhodnutí. Neexistující

účastník řízení nemůže přiznané právo vykonat. Nicotný akt nikoho nezavazuje a nikdo jej není povinen respektovat, neboť mu nesevřdí presumpce správnosti.

Z uvedeného vyplývá, že jsou naplněny podmínky pro vyslovení nicotnosti rozhodnutí vymezené § 77 odst. 1 správního řádu. Nicotnost postihuje rozhodnutí ministerstva od počátku, tedy ode dne jeho vydání.

K otázce doručování tohoto rozhodnutí je třeba uvést, že právní nástupce žadatelky v předmětném správním řízení o nároku podle zákona č. 297/2021 Sb. není správnímu orgánu ve smyslu § 66 odst. 1 písm. f) správního řádu znám. Z důvodu ochrany práv případného právního nástupce či osoby přímo dotčené se toto rozhodnutí oznamuje veřejnou vyhláškou podle § 25 odst. 1 správního řádu, neboť jde o osoby, které nejsou známy ve smyslu § 32 odst. 2 písm. e) ve spojení s odstavcem 3 téhož ustanovení správního řádu.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti jsem proto přistoupil k vydání tohoto rozhodnutí, kterým se rozhodnutí ministerstva v souladu s § 77 odst. 1 a 2 správního řádu prohlašuje za nicotné.

Poučení:

Dle § 77 odst. 5 správního řádu nelze proti tomuto rozhodnutí podat odvolání nebo rozklad.

Doručení:

K vyvěšení na úřední desku